

Oponentský posudek diplomové práce

Titul: SPORTOVNÍ AKTIVITY A OCHRANA PŘÍRODY: horolezectví v chráněných krajinných oblastech

Autorka: Bc. LUCIE ZELENKOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Daniel Čermák

Oponent: Mgr. Stanislav Synek

Předložená práce si klade otázku, jak vnímají pracovníci Správ CHKO působení horolezců v konkrétní lokalitě, resp. jaké jsou dopady horolezectví na přírodní prostředí ve vybraných CHKO. Téma vztahu mezi dvěma společenskými skupinami, z nichž jedna prezentuje zájem vlastní (horolezci), druhá chrání zájem veřejný (ochrana přírody), je v současnosti aktuální a – jak mohu z vlastní zkušenosti potvrdit – v horolezecké komunitě stále poměrně živé a diskutované. Popularita horolezectví navíc v současnosti roste a spolu s tím i rizika pro přírodní prostředí.

Práce je velmi pečlivě zpracovaná, přehledně členěná a uspořádaná, je psaná jasným a srozumitelným jazykem, bez překlepů a chyb. V úvodní teoretické části autorka čtenáře seznamuje se základními pojmy (horolezectví, legislativa ochrany přírody atp.), v empirické části představuje zvolenou výzkumnou metodu (kvalitativní výzkum) a v části třetí analyzuje nasbíraná data. Pracuje s dostatečným množstvím relevantní literatury a správně odkazuje.

Téma je formulováno tak, že předem nestanovuje žádnou hypotézu. Autorka se snaží naopak zjistit, „jak pracovníci Správ CHKO subjektivně vnímají horolezce a horolezecké aktivity v CHKO“. Tato otázka je dále rozvedena na dvě podotázky (jaké jsou vlivy horolezecké činnosti na přírodní prostředí v dané lokalitě a zda se v různých CHKO pozorované vlivy liší). Autorce se podařilo odpovědět na všechny otázky, které si stanovila. Po metodické ani formální stránce jsem v práci nenašel žádné nedostatky.

Práce nepřináší po mém soudu žádná nová zjištění či informace, které by mohly „laika“ pohybujícího se v daném prostředí překvapit. Je to patrně jediná slabina, kterou bych po obsahové stránce práci vytkl. Nakolik jsou zjištění práce přínosná i pro „neznalce“, nejsem s to dobře posoudit. Nicméně není příliš složité dojít po krátké úvaze k závěru, že horolezecká činnost bude působit větší problémy a větší zátěž na životní prostředí tam, kde je provozovaná často a hodně (Český Ráj), a že pískovcové skalní útvary jsou vůči

negativním vlivům horolezectví méně odolné než např. žula v Jizerských horách.

Zajímavější jsou některé konkrétní výpovědi pracovníků CHKO týkající se hodnocení horolezecké činnosti, např. rozdíl mezi „klasiky“ dodržujícími etická pravidla a „sportovními lezci“ chápajícími přírodu jako pouhou kulisu pro svůj výkon nebo důraz na estetickou závadnost magnésia. Jsou to ovšem spíše drobnosti, které je obtížné zobecňovat, mimo jiné i kvůli počtu a výběru respondentů. Nepochybuji však, že někomu, kdo se v tomto tématu neorientuje a nepohybuje se v dané komunitě, může tato práce přinést velmi dobrý a přesný vhled do problematiky.

Práce poukazuje na důležitost „etické“ či „mezilidské“ roviny, a to jak ve vztahu mezi „horolezci“ a „ochranáři“, tak ve vztahu člověka k přírodě. Je trochu škoda, že této rovině není v práci věnováno více prostoru.

Výpovědi respondentů jednoznačně poukazují k tomu, že pozitivním vlivem horolezectví (ve své spíše „klasické“, „nesportovní“ podobě) je především budování respektu a úcty k přírodě, jejímu bohatství a kráse. Rovněž se ukazuje, že omezení negativních vlivů horolezectví na přírodu musí jít cestou „zvýšení osobní odpovědnosti a dobrovolné kázně zainteresovaných skupin“ (str. 79, závěr). Trochu mě proto mrzí, že autorka do výzkumu nezařadila oblast Adrškašsko-teplických skal, kde mezi oběma „zainteresovanými skupinami“ panuje již „tradičně“ větší napětí. Bylo by jistě zajímavé, zaznamenat a zpracovat pohled tamních pracovníků Správy CHKO na horolezce a horolezectví. Výstup z výzkumu by pak byl možná méně jednoznačný, o to však zajímavější.

Hodnocení. Celkově práce působí solidním dojmem, je pečlivě zpracovaná, bez viditelných „mezer“ v argumentaci nebo postupu práce. Výtky k práci nepokládám za zásadní a chápu je spíše jako náměty k diskusi.

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji výchozí hodnocení v rozmezí **14–16 bodů**.

Mgr. Stanislav Synek